

РЕЦЕНЗИЯ

От: професор, д.ик.н. Николай Ненов Неновски
Научна специалност: 05.02.05, Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка
УНСС, Катедра "Финанси", Финансово-счетоводен факултет.
Професор в Университета Жул Верн, Амиен, Франция, Икономически факултет.

Относно: конкурс за професор по в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра/факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 3/10.07.1019. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2491/от 12.11.2019 на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Пенчо Денчев Пенчев, роден през 1971 г., е завършил история в ВТУ "Св. Кирил и Методий" през 1994 г. Доктор е по икономика от 2004 г., а от 2016 г. е доктор на историческите науки (стопанска история).

Има 19 години трудов стаж в УНСС (2000 – 2019 гг.), където от 2010 г. е доцент по стопанска история и история на икономическата мисъл. От 2011 г. е заместник декан по международните въпроси на Общо икономическия факултет, а от 2016 г. – главен редактор на излизащото на английски списание *Economic Alternatives*. Преди това е работил като учител по история пет години, от 1995 г. до 2000 г.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Относно количествените изисквания за заемане на длъжност професор, и националните минимални изисквания може да се отчете следното. При

публикациите, монографии и дисертации, студии и статии, които са обособени в четири групи, кандидатът има резултати както следва. По група А кандидатът има 50 точки (при минимум 50), по група Б - 100 точки (при минимум 50), по група В - 100 точки (при минимум 100), по група Г – 605 (при минимум 200). При цитиранията, по група Д имаме 210 точки (при минимум 100), а за група Е - 190 точки (при минимум 100). Общата сума дава 1255 точки, при 550 изискван минимум, това постижение надхвърля нормата повече от два пъти.

Освен това (в рамките на група Ж), под ръководството на доцент Пенчев са защитени две дисертации (Росица Златинска през 2017 г. и Марияна Друмева през 2018 г.). Това дава 180 точки при минимум 80 точки. По група З (представена от статиите в реферирани и индексирани списания, както и от цитиранията) точките са 397.5 при изисквани 220. Последната група, тази за аудиторната заетост също е два пъти над нормата, - доц. Пенчев има 287 часа от нужни 120 часа. По всички групи са представени документи и служебни бележки, като документите са проверени от Комисията по количествените изисквания за заемане на академични длъжности в УНСС.

Относно качествените изисквания за заемане на длъжността професор може да се отбележи, че П. Пенчев е утвърден изследовател с национална и международна репутация. В национален план, той е активен участник в Центъра за стопанско-исторически изследвания, награждаван е за принос към историческата наука. С тази награда колегите му подчертават заслугите за даване на нови, модерни насоки на стопанската история, теорията на стопанската промяна, за сравнителната политическа икономия и за историята на икономическата мисъл. Пенчев е главен редактор на едно от основните списания в България, както и член на редица редколегии. Член е и на два музейни съвета. Бил е рецензент и участник в журита за присъждане на докторски звания.

В международен план бих отбелязал неговото активно участие в рамките на Европейската асоциация за история на стопанската мисъл (ESHET), в това число и ръководството на организационния комитет за организирането на годишната конференция на същата асоциация в София през май 2020 г. Отново в международен план, Пенчев е участник в няколко научни проекта, гост лектор е във Франция и в Белгия. Той участва и в ръководството на съвместна докторска програма между УНСС и Университета в Гент.

На последно място, Пенчо Пенчев е изключително активен участник в редица научни, образователни и административни инициативи в рамките на УНСС, и несъмнено допринася за издигане на репутацията на университета.

В заключение, доцент д.и.н. Пенчо Д. Пенчев покрива и далеч надхвърля и количествените и качествените изисквания за заемане на длъжността “професор“.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

На базата на получените служебни белешки и документи за учебната натовареност, както и на моя информация, може да се отчетат следните резултати.

За периода 2010 г. – 2019 г., взет по учебни години за „Бакалавър“, както и за преподаване на български и английски език, може да се съди, че П. Пенчев има сериозен преподавателски и педагогически опит. Средно той преподава между 202 и 496 часа годишно на български език (лекции и упражнения, всичко приравнено в упражнения) и между 90 и 180 часа годишно на английски език (отново лекции и упражнения, приравнени в упражнения). На български език той води дисциплините „Стопанска история“, „Сравнителна политическа икономия“, „Теория и история на социалната промяна“, а на английски език – „Стопанска история“ и „История на икономическите теории“.

Вземайки предвид спецификата на конкурса, може да се смята, че курсовете, които П. Пенчев е чел, отговарят напълно на потребностите на катедрата и на университета. В този смисъл, профилът и опитът на кандидата отговарят на характеристиките на длъжността, за която е обявен конкурсът. По сведения на колеги и студенти, както и по мои наблюдения, доц. Пенчев е отличен лектор, винаги подготвен. Неговите лекции са систематизирани и напечатани. Вискателността му към студентите е голяма, а това е качество, което се среща все по-рядко в наши дни.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Направленията, в които работи и публикува кандидатът могат да се групират (условно) в четири групи – (i) стопанска история, преди всичко българска, (ii) история на стопанската мисъл (българска и европейска), (iii) методологични въпроси на стопанствата история и историята на мисълта и (iv) специфичната тема за корупцията в стопанското минало на България.

Първо, в областта на стопанската история, П. Пенчев осветлява дискуссионни теми от модерната стопанска българска история, свързани – с характера и стопанските механизми на българското Възраждане; с последиците от руско-турската война; със стопанската роля на Търновската Конституция; с българско-турското споразумение от 1904 г.; със стопанската дейност на българското параходно дружество (1893-1913); със стопанския протекционизъм в България и Румъния; с парите, емитирани от българските църковни настоятелства в рамките на Отоманската Империя и техните функции; с българо-гръцките стопански спорове; с историята на построяването на Дунав мост, както и с практиката на първия петгодишен стопански план, и пр.

Второто направление от изследванията на П. Пенчев е изучаването и анализа на различни аспекти от развитието на българската стопанска мисъл, както и в по-широк план на редица – от сюжети от руската и европейската стопанска мисъл. Тук се отличават теми като, зараждането и еволюцията на българската стопанска мисъл през Възраждането; нейната специфика, взета в сравнителна перспектива с други балкански и европейски народи; идеите на българските икономисти за интеграцията на България в Европа; споровете относно стопанския национализъм и планиране в България и Турция (в сравнителен план); дискусиите между привържениците на либерализма и корпоратизма и т.н. Тук се открояват и публикации върху отделни ключови за стопанството личности, като Г. Начович, А. Цанков и др. В това направление са и някои публикации, засягащи руски икономисти (либералът аграрник Б. Бруцкус), както и студия за теориите за стопанския цикъл (тези на Робинс, Рьопке, и Стригъл). От особен интерес е анализът на развитието в български условия на две от водещите научни направления – тези на историческата школа и на австрийската школа, в български условия.

Третото методологическото направление, е представено в редица от посолените по-горе теми (например в статията за същността и смисъла на стопанската история), но най-вече в голямата докторска дисертация на кандидата. В дисертацията са изследвани връзките между теории и история, между историята на фактите и историята на идеите и на теориите (виж следващия параграф за приносите).

Последната, обособено от мен направление, е специфичната и важна за България тема, свързана с изучаване на корените, причините, механизмите и последиците от стопанската корупцията, и ролята на държавата. На тази тема е посветена важна монография, “Как се наливаха основите“ (2011), както и частично монографията „Дунав мост“ (2006). Стопанската корупция е разгледана като пресечена точка на практиките, на интересите и на идеите на водещите стопански актьори.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Според мен приносите на доцент П. Пенчев могат да се търсят в следните посоки.

Първо, той е може единственият съвременен български стопански историк (по мои преценки), който има реален интерес и публикации в областта на методологията на стопанската история и икономическата мисъл. П. Пенчев следи най новите публикации (статии и монографии) в двете посочени области, почти постоянно. Това дава възможност на студентите и на академичната общност да се запознават с най-новите идеи и тенденции в областта на стопанската история и мисъл. Пример за това е неговата голяма докторска дисертация, където се разглеждат фундаментални теоретични и методологични проблеми на стопанската история и мисъл. Като друг пример ще дам статията му “За същността и смисъла на стопанската история“, където се дава панорамно виждане за дискусиите относно същността и метода на стопанската история – от А. Смит до днес, до Д. Норт, Дж. Микир, А. Грейф и Д. Маклоски, преминавайки се през С. Демостенов, и др. Представен е големият дебат за границите на научността в стопанската история, което днес стои в центъра на борбата между “икономическата история“ и “историческата икономика“.

Второ, част от личния проект на П. Пенчев е един нов прочит, една нова реконструкция на историята на българската икономическа мисъл. В този план П. Пенчев е публикувал редица статии в България и чужбина (в

престижни издателства и списания). Тези публикации притежават всички основания да станат референции за бъдещите изследователи (това мое твърдение е подкрепено от многобройните цитирания). Между водещите тук теми бих споменал - изследванията върху българската стопанска мисъл в годините на Османската империя; еволюцията на традицията на историческата школа в България; проникването на идеите на либерализма и австрийската школа в България, както и на позициите на българските икономисти към Европа и нейната роля за българското развитие. Искам специално да отбележа, че аз самият споделям целите на един нов прочит на българската стопанска мисъл. Част от публикациите на П. Пенчев са продукт на наши съвместни инициативи.

Трето, смятам, че популяризирането и преосмислянето на либералните идеи, предприето от П. Пенчев (и това без да се изпада в доктринерство), е от решаващо значение за запазване на равновесието на идеите в публичното пространство и в академичните среди, равновесие в сферата на оценките на българското стопанско минало и стопанските идеи в България. Това е така, защото българските читатели, неусетно за самите тях, потъват все повече в публикации, които поставят на преден план изключителните постижения на комунизма, водещата роля на държавата, националистически и други идеи. Тази тенденция, според мен, дори и да има своето обяснение, дори и да носи някои позитивни моменти, е крайно опасна. Първо, защото голяма част от казаното в рамките на този, така да го наречем „етатистки“ прочит на българската стопанска история, не е вярно, и второ защото формира пасивно поведение и “готовански“ очаквания от младите българи. Стопанската наука, стопанската мисъл и тяхното преподаване, носят не само пасивно знание, тяхната функция е да формират активни, самостоятелни и предприемчиви българи, в това число и успешни стопански актьори.

7. Критични бележки и препоръки

Близкото ми запознанство с публикациите и дейността на П. Пенчев, ме карат да отбележа следното. То по-скоро е размишление, отколкото препоръка.

Според мен, и въпреки, че П. Пенчев публикува в чужбина, и има контакти и мисии на международно ниво (например организацията на ESHET през 2020 в София, кореспонденцията с чуждестранни автори в рамките на излизащото на английски списание „Икономически

алтернативи“), неговите изяви в международен план не носят системен и стратегически характер.

П. Пенчев би могъл да обмисли собствен проект за формиране на международна общност (група от изследователи и студенти), които имат траен интерес към българската стопанска история и мисъл. Една удачна платформа за такъв тип проект би била инициативата за изграждане на център по сравнителна икономическа мисъл (върху, която се работи от няколко години, пред всичко с колеги от университети от Италия, Франция и Русия).

8. Заключение

Като резултат от изложеното дотук, категорични смятам, че доцент д.и.н. Пенчо Д. Пенчев отговаря на критериите и притежава всички необходими качества за заемане на длъжността “професор“ по професионално направление “ 3.8. Икономика, научна специалност “Икономика (история и теория на стопанството)“.

5 януари 2020 г.

Град Амиен, Франция

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Report

Professor D.Sc. Nikolay Nenov Nenovsky

Specialty: 02/05/05 Finance, Money, Credit and Insurance

UNWE, Department of Finance, Faculty of Finance and Accounting

Professor at Jules Verne University, Amiens, France, Faculty of Economics

Subject: Competition for Professor at UNWE.

1. Information about the competition

The competition was announced for the needs of the UNWE Department / Faculty in accordance with the Decision of the AU № 3 / 10.07.1019. I am a member of the scientific jury for the competition according to Order No. 2491 / dated 12.11.2019 of the Rector of UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

Pencho Denchev Penchev, born in 1971, graduated from history at VTU “St. St. Cyril and Methodi” in 1994. He has a PhD in Economics since 2004 and a PhD in History (Economic History) in 2016.

He has 19 years of experience at the University for National and World Economy (2000 - 2019), where since 2010 he is an Associate professor of economic history and the history of economic thought. Since 2011, he has been Deputy Dean for International Affairs at the Faculty of General Economics, and since 2016 - Editor-in-Chief of the English-language journal Economic Alternatives. He previously worked as a history teacher for five years, from 1995 to 2000.

3. Fulfillment of the requirements for occupation of the academic position

The quantitative requirements for the occupation of the professorship and the national minimum requirements may be taken into account. In the publications, monographs and dissertations, studies and articles are divided into four groups; the applicant has the results as follows.

In-group A the candidate has 50 points (at least 50 required), in-group B - 100 points (the required minimum - 50), in-group B - 100 points (required minimum 100), in-group D - 605 (minimum 200). For quotations, in Group D he has 210 points (minimum of 100) and for Group E - 190 points (minimum of 100). The total sum is 1255 points, of 550 required minimum, this achievement exceeds the norm more than twice.

In addition (under Group G), two dissertations were defended under the guidance of Associate Professor Penchev (Rositsa Zlatinska in 2017 and Mariana Drumeva in 2018). This gives 180 points with a minimum of 80 points. In-group H (represented by articles in refereed and indexed journals, as well as by citations) the points are 397.5, and the required minimum is 220. The last group, the one for the auditorium is also twice above the norm - Assoc. Prof. Penchev has 287 hours of the required 120 hours. All the necessary documents and notes were presented to all groups, and the Commission on Quantitative Requirements for Occupation of Academic Posts in UNWE checked the documents.

Regarding the qualitative requirements for occupying the position of professor, it can be noted that P. Penchev is a well-established researcher with national and international reputation. Nationally, he is an active participant in the Center for Economic History Research, and has been awarded for his contribution to historical science. With this award, his colleagues emphasize the merits of giving new, modern directions for economic history, the theory of economic change, for comparative political economy and for the history of economic thought. Penchev is the editor-in-chief of one of the major journals in Bulgaria, as well as a member of a number of editorial boards. He is also a member of two museum councils. He was a reviewer and participant in the jury for the award of doctoral degrees.

Internationally, I would like to emphasize his active participation in the European Society for the History of Economic Thought (ESHET), including the

leadership of the Local organizing committee for organizing the annual conference of the same association in Sofia in May 2020. Again internationally, Penchev is a participant in several scientific projects, guest lecturer in France and Belgium. He also participates in the management of a joint doctoral program between the UNWE and the Free University of Brussels.

Pencho Penchev is an extremely active participant in a number of scientific, educational and administrative initiatives within UNWE, and undoubtedly contributes to the University's reputation.

In conclusion, associate professor D.Sc. Pencho D. Penchev covers and far exceeds the quantitative and qualitative requirements for occupying the position of "Professor".

4. Assessment of educational activity

The following results should be reported based on the work notes received and the workload documents, as well as my information.

The period, 2010 - 2019, taken in the academic years for the Bachelor, as well as for teaching in Bulgarian and English language, should be judged that P. Penchev has serious teaching and pedagogical experience. On average, he teaches between 202 and 496 hours per year in Bulgarian (lectures and seminars, all equated to seminars) and between 90 and 180 hours per year in English (again lectures and seminars, equated to seminars). In Bulgarian, he teaches the fields of Economic History, Comparative Political Economy, Theory and History of Social Change, and in English Economic History and History of Economic Theories.

Taking into account the specifics of the competition, it can be considered that the courses that P. Penchev has read fully meet the needs of the Department and the university. In this sense, the applicant's profile and experience are in line with the characteristics of the position for which the competition was announced. According to colleagues and students, as well as my observations, Assoc. Prof. Penchev is an excellent lecturer, always prepared. His lectures are systematized and printed. His demand for students is great, a quality that is less common these days.

5. General characteristics of the submitted scientific papers / publications

The areas in which the applicant works and publishes can be grouped (provisionally) into four groups - (i) economic history, above all, Bulgarian, (ii) history of economic thought (Bulgarian and European), (iii) methodological issues of agrarian history and the history of thought; and (iv) the specific topic of corruption in Bulgaria's economic and social history.

First, in the field of economic history, P. Penchev sheds light on discussion topics in modern Bulgarian economic history. The problems are related to the nature and economic mechanisms of the Bulgarian Revival; the consequences of the Russo-Turkish war; the economic role of the Tarnovo Constitution; with the Bulgarian-Turkish Agreement of 1904. The topics are connected to the economic activities of the Bulgarian Shipping Company (1893-1913); economic protectionism in Bulgaria and Romania; the currency issued by the Bulgarian ecclesiastical trustees within the Ottoman Empire and their functions; the Bulgarian-Greek economic disputes; the history of the construction of the Danube Bridge, and the practice of the first five-year economic plan, etc.

The second direction of P. Penchev's research is the study and analysis of various aspects of the development of Bulgarian economic thought, as well as in a broader range of subjects - from subjects from Russian and European economic thought. Here we could distinguish topics such as, the emergence and evolution of Bulgarian economic thought during the Revival; its specificity, taken in a comparative perspective with other Balkan and European peoples; the ideas of the Bulgarian economists for the integration of Bulgaria in Europe; disputes about economic nationalism and planning in Bulgaria and Turkey (in comparative perspective); the discussions between supporters of liberalism and corporatism, etc. There are also publications on key individuals, such as G. Nachovich, A. Tzankov and others. In this direction are also some publications concerning Russian economists (liberal agrarian B. Bruzkus), as well as studies on business cycle theories (those of L. Robbins, W. Roepke, and Strigl). Of particular interest is the analysis of the development in Bulgarian conditions of two of the leading scientific fields - those of the Historical school and of the Austrian school.

The third methodological area is presented by a number of the topics mentioned above (for example, in the article on the nature and meaning of economic history), but especially in the candidate's major doctoral dissertation. The dissertation examines the links between theories and history, between the

history of facts and the history of ideas and theories (see next paragraph for contributions).

The last direction, which I have emphasized, is a specific and important topic for Bulgaria related to the study of the roots, causes, mechanisms and consequences of economic corruption, and the role of the state. An important monograph "*How the Foundations Were Laid*" (2011), and partly the "*Danube Bridge*" monograph (2006), are devoted to this topic. Economic corruption is seen as the point of departure for the practices, interests and ideas of leading business actors.

6. Evaluation of scientific and applied contributions

In my opinion, the contributions of Associate Professor P. Penchev can be sought in the following directions.

First, he may be the only contemporary Bulgarian economic historian (in my opinion) who has a real interest and publications in the field of economic history methodology and economic thought. P. Penchev follows the most recent publications (articles and monographs) in the two mentioned areas, almost constantly. This enables students and the academic community to be acquainted with the latest ideas and trends in the field of business history and thought. An example of this is his doctoral dissertation (Doctor of Sciences), which addresses fundamental theoretical and methodological problems of economic history and thought. As another example I will give his article "*On the essence and meaning of economic history*", which gives a panoramic view of the discussions about the nature and method of business history - from A. Smith to today, to D. North, J. Mokyr, A. Greif and D. McCloskey, passing through S. Demostenov, et al. The great debate over the frontiers of science in economic history is presented, which today stands at the heart of the struggle between "economic history" and "historical economics".

Secondly, part of P. Penchev's personal project is a new reading, a new reconstruction of the history of Bulgarian economic thought. In this regard, P. Penchev has published a number of articles in Bulgaria and abroad (in prestigious publishing houses and journals). These publications have every reason to be a reference for future researchers (my claim is supported by numerous citations). Among the leading topics I would mention here are the studies on Bulgarian economic thought in the years of the Ottoman Empire; the evolution of the tradition of the Historical school in Bulgaria; the penetration of

the ideas of liberalism and the Austrian school in Bulgaria, as well as the positions of Bulgarian economists towards Europe and its role in Bulgarian development. I would like to point out in particular that I myself share the goals of a new reading of Bulgarian economic thought. Some of P. Penchev's publications are the product of our joint initiatives.

Third, I believe that the promotion and rethinking of liberal ideas undertaken by P. Penchev (and this without falling into doctrinarism) is crucial for maintaining the equilibrium of ideas in the public space and in academia, and a balance in the sphere of evaluations of the Bulgarian economic past and economic ideas in Bulgaria. This is because Bulgarian readers, unaware of themselves, are increasingly sinking into publications that put to the fore the outstanding achievements of communism, the leading role of the state, nationalist and other ideas. This trend, I think, even if it has its explanation, even if it brings some positive points, is extremely dangerous. Firstly, because much of what has been said in the context of this, the “statist” reading of Bulgarian economic history, is not true, and secondly, because it forms passive behavior and "ready" expectations of young Bulgarians. Economic science, Economic thought and their teaching, carry not only passive knowledge, their function is to form active, independent and enterprising Bulgarians, including successful business actors.

7. Critical notes and recommendations

My close acquaintance with the publications and activities of P. Penchev make me note the following. It is more a reflection than a recommendation.

In my opinion, even though P. Penchev publishes abroad, he has contacts and missions at the international level (ex. ESHET 2020 organization in Sofia, correspondence with foreign authors within the English edition of the Economic Alternatives journal), his international appearances are not systematic or strategic.

P. Penchev could consider his own project for the formation of an international community (a group of researchers and students) which has a lasting interest in Bulgarian economic history and thought. An appropriate platform for this type of project would be the initiative to build a Center for Comparative Economic Thought (which has been in the works for several years, primarily with colleagues from universities in Italy, France and Russia).

8. Conclusion

As a result of the above, I strongly think that Associate Professor D.Sc. Pencho D. Penchev meets the criteria and possesses all the necessary qualities to occupy the position of "Professor" in the professional field "3.8. Economics, scientific specialty "Economics (history and theory of economy)".

January 5, 2020
Amiens, France

Signature:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. Penchev', written in a cursive style.